

SIETZE NORDER

VUUREILAND

Met illustraties van
Jitske Wadman

FONTAINE UITGEVERS

Beste lezer,

Ik zal maar meteen eerlijk vertellen dat ik niet de schrijver ben van dit boek. Dat wil zeggen, ik heb het wel opgeschreven, maar het is niet mijn verhaal. Alles wat in dit boek staat is mij verteld door iemand die ik lang geleden heb ontmoet op een eiland hier vandaan.

Dit is het verhaal van Wilson. Ik vermoed dat de meeste lezers van dit boek mensen zullen zijn, net als ik.

Maar ik weet nu dat er ook spinnen bestaan die boeken lezen. Wilson was een van hen. Wilson was een spin zoals geen enkele andere spin die ik ooit gezien heb. Voordat ik vertel hoe ik Wilson heb ontmoet, is het misschien handig om eerst te vertellen wat ik zelf op dat eiland te zoeken had.

Ik ben eilandonderzoeker, of biogeograaf, om wat preciezer te zijn. Misschien ben je ooit een lieveheersbeestje op je kamer tegengekomen, of vond je midden in een grasveld één paardenbloem. Misschien heb je je toen afgevraagd hoe dat beestje daar gekomen was, of waarom dat bloemetje nou precies daar was gaan bloeien en niet een eindje verderop, in de tuin van de burens bijvoorbeeld. Dit zijn typische vragen waar biogeografen zich ook mee bezighouden: waarom zie je bepaalde planten of dieren op een bepaalde plek, en niet ergens anders?

Sommige biogeografen willen alles weten over de verspreiding van madeliefjes, andere vragen zich af waarom je in Nederland geen tijgers meer tegenkomt (behalve dan in de dierentuin), en weer andere willen begrijpen waar de bomen in een bos naartoe gaan als

het klimaat warmer wordt. Ik houd me vooral bezig met de planten en dieren die leven op eilanden. Voor veel planten en dieren is het best lastig om een eiland te bereiken. De enige manieren zijn: ernaartoe vliegen, een heel eind zwemmen, of meeliften met de wind of een ander dier. En dit is precies waarom ik eilanden zo interessant vind: alle planten en dieren die er leven, zijn ooit van ver gekomen.

Maar nu weer terug naar Wilson en het eiland waar ik hem ontmoette: Vuureiland. Ik was op het eiland met een groepje andere onderzoekers om te tellen hoeveel verschillende planten en dieren er leefden. We gingen overdag en 's nachts het bos in om zoveel mogelijk verschillende diersoorten te vinden. Tijdens een van die nachten was ik wat van de rest afgedwaald. Op mijn hoofd zat een lampje, want het was stikdonker. In de lichtbundel, vlak voor mijn ogen, bungelde een spin aan een touwtje. Op het eerste gezicht zag hij er niet heel opvallend uit. Maar toen ik nog eens goed keek, leek hij op zijn rug een soort rugzakje te hebben. Dat had ik nog nooit gezien! Snel zocht ik in mijn zakken

naar iets om hem mee te vangen, zodat ik hem wat beter kon bekijken. En op dat moment hoorde ik een zacht stemmetje. Ik schrok enorm, want ik dacht dat de anderen ver uit mijn buurt waren. Ik keek achter me om te kijken wie mij had geroepen. Mijn hoofdlamp scheen door het struikgewas, maar ik zag niemand. Toen ik me weer omdraaide keek het spinnetje me recht aan en zei gewoonweg: ‘Goedenavond.’

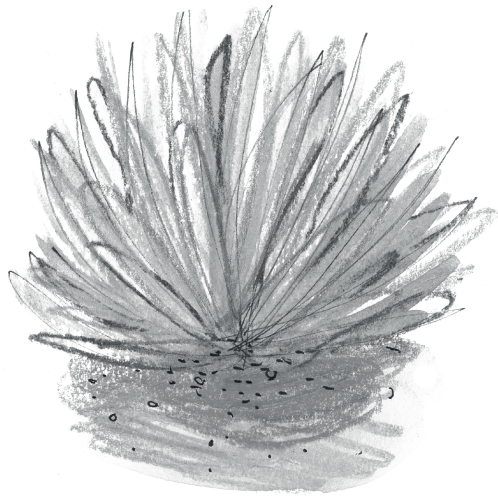
Ik heb heel lang met Wilson gepraat, of eigenlijk kan ik beter zeggen: ik heb heel lang naar hem geluisterd. Hij vertelde me dat hij zelf al een hele tijd onderzoek deed naar de planten en dieren die op het eiland leefden. Hij had alles netjes bijgehouden in zijn notitieboekje. Dat notitieboekje nam hij altijd met zich mee, het was heel belangrijk voor hem. Wilson vertelde me dat hij al erg lang leefde en dat hij met eigen ogen had gezien hoe het eiland was ontstaan. Ik moet zeggen dat ik dat toen niet meteen geloofde. Ik kende geen enkele soort spin die zo oud kon worden dat ze het ontstaan van een eiland had kunnen volgen, en dan ook nog de ontwikkeling van een heel ecosysteem. Zoiets duurt

honderden en misschien wel duizenden jaren! Maar ja, tot die nacht kende ik natuurlijk ook geen spinnensoort die kon praten.

Wilson bleef volhouden dat het allemaal echt gebeurd was. Terwijl hij aan het vertellen was, moest ik af en toe even wachten omdat hij midden in een zin in slaap gevallen was. Zodra hij dan weer wakker werd, na een paar tellen of soms pas na een half uur pakte hij meteen de draad weer op door iets te zeggen zoals: ‘en de daaropvolgende dag’, ‘en dus, toen ik wakker werd’. Vreemd, vond ik. Maar ik wachtte telkens geduldig tot hij weer wakker was.

In zijn verhaal had hij het soms over ‘de volgende dag’ of ‘even later’, terwijl ik wist dat er jaren voorbij hadden moeten gaan. Ik vermoed dat de spinnensoort waartoe Wilson behoort heel lang kan leven doordat ze soms in een diepe slaap vallen die misschien wel jaren kan duren. Zoals een winterslaap bij beren, maar dan langer. Maar wat Wilson vertelde over het ontstaan van het eiland en de aankomst van verschillende planten en dieren op het eiland klopte precies met wat

ik daarover geleerd had. Ik denk dus dat je bij het lezen van het verhaal Wilsons opmerkingen over tijd niet al te letterlijk moet nemen. Toch heb ik besloten om het verhaal precies zo op te schrijven als het mij verteld is. Wilsons verhaal over het eiland.

WILSON IS LOS

Het was het grootste huis van de straat, met hoge ramen, een lange sierlijke trap, en kroonluchters aan het plafond. Zo lang als Wilson zich kon herinneren hadden er mensen bij hem in huis gewoond. Natuurlijk waren dat niet altijd dezelfde mensen; zij waren gekomen en gegaan.

Nadat de vorige menselijke bewoners vertrokken waren, had het huis jaren leeggestaan. Tot de dag dat er pal voor de deur een koets stopte met vier paar-

den. Een mensenvrouwtje en een mensenmannetje stapten het huis binnen, inspecteerden alle kamers, keken elkaar aan en knikten. In de weken erna gingen er tientallen houten kisten bij het huis naar binnen. Er werden kasten getimmerd en gordijnen opgehangen. Die eerste jaren waren de mensen vaak lange tijd van huis. Ze stapten in een rijtuig, de koffers werden op het dak gestapeld. Maanden later kwamen ze thuis met stapels houten kisten, boeken vol aantekeningen en, vooral, vol verhalen. Wanneer het mensenvrouwtje en mensenmannetje met elkaar spraken, luisterde Wilson aandachtig. Ze hadden het over verre oceaandreizen naar plekken waar het heel koud of juist heel warm was, over woestijnen en oerwouden, over papegaaien en piraten.

In de periodes dat het mensenvrouwtje en mensenmannetje thuis waren, zaten ze vaak tegenover elkaar aan de grote tafel bij het raam. Dan werden er boeken uit de kast gehaald en midden op tafel opengelegd. Als de bewoners even weg waren, liet Wilson zich zakken aan een zijden draadje vanaf de lamp om de plaatjes beter te kunnen bekijken. Hij zag beel-

den van hoge bergen en gekleurde vogels, uitbarstende vulkanen en een weidse oceaan. In de jaren dat het mensenvrouwtje en het mensenmannetje bij hem in huis woonden, leerde Wilson alles over de wereld, zonder zelf ook maar één keer het huis uit geweest te zijn.

Vanuit zijn web in het hoekje van het plafond luisterde Wilson naar hun verhalen en keek hij aandachtig naar wat ze deden. In zijn piepkleine notitieboekje schreef hij alles op wat de mensen zeiden en deden: wat ze aten, en hoeveel, hoelang ze op de wc zaten, hoe vaak ze zich achter hun oren krabden. Een van zijn notities over een ontbijt luidde zo:

Vrouwtje: één grote kom havermost, twee kopjes thee

Mannetje: twee stukken brood, een kop koffie

Na het ontbijt hadden ze de tafel afgeruimd en waren naar buiten gegaan. Wilson had ze vaak nagekeken, terwijl ze arm in arm het tuinpadje af liepen, een wereld in die hij alleen maar kende dankzij hun verhalen. Wilson had er vaak over gedroomd dat hij

hen achterna zou gaan, maar hij had het nooit aangedurfd. Misschien zou hij de weg naar zijn web niet meer terug kunnen vinden. Of erger nog, stel dat hij vast zou komen te zitten, ergens, op een plek met spekgladde wanden waar zijn poten naar beneden zouden glijden, zoals een regendruppel van het raam. Wilson moest denken aan die keer dat hij zich vanaf het plafond naar beneden had laten bungelen om eens van dichtbij in een boek te kijken. Net op dat moment had het mensenvrouwtje het raam opengezet en blies een windvlaag hem over het randje van een koffiekopje heen dat naast het boek op tafel stond. Het had niet veel gescheeld of hij was midden in de koffie gevallen en verdronken. Gelukkig had hij zijn draad stevig vastgeplakt aan het plafond en kon hij zichzelf daaraan weer omhooghijsen.

In de laatste jaren waren er dingen veranderd. Het mensenvrouwtje en mensenmannetje waren ouder geworden. Ze waren lang niet zo oud als Wilson zelf, maar naar menselijke maatstaven waren ze zeker behoorlijk op leeftijd. Hun haren waren grijs geworden

en ze maakten geen verre reizen meer. Wilson had verwacht dat ze voor de rest van hun leven bij hem zouden blijven wonen. Maar dat gebeurde niet. Nog één keer gingen ze weg, misschien naar hun verste bestemming ooit, en wie weet was het zelfs wel hun laatste reis.

Van de ene op de andere dag stond het huis weer leeg. Nou ja, leeg... Natuurlijk waren de andere spin-
nen er: Wilsons zusje Winnie, zijn broertjes Warrie en Wallie, ome Wim, talloze tantes en ooms, neven en nichten. Zijn familieleden waren vooral bezig met webben weven en vliegen vangen. Dat stoorde hem. Wilson had vaak aan zijn broertjes en zusje gevraagd of ze die vliegjes niet eens met rust konden laten, maar dan lachten ze hem gewoon uit.

‘Doe niet zo gek, dat is wat spinnen doen!’ riepen ze.

Wilson had medelijden met die vliegjes. Hij vond het verschrikkelijk om te zien hoe ze hulpeloos spartelden in een spinnenweb. Hoe ze zich probeerden los te worstelen, maar daardoor alleen maar vaster kwamen te zitten. Wilson had al op jonge leeftijd be-

sloten om nooit meer een vlieg kwaad te doen. Het kwam dus goed uit dat hij niet snel honger had. Maar af en toe moest ook Wilson iets eten. In de nachten speurde hij in de kamer naar iets eetbaars, en hij noteerde zijn bevindingen:

Stukje brood gevonden onder de keukentafel.

Véél te hard.

Likje boter. Smaak: mwa...

Drupje koffie: bah!!

Toen hij na een van die nachtelijke tochten terugkwam, trof hij in zijn web een vliegje aan dat helemaal was vastgeplakt. Wilson had zich nog nooit zo schuldig gevoeld.

‘Och, vliegje! Het spijt me ontzettend!’ had hij gezegd. Hij had het vliegje zo voorzichtig mogelijk losgepeuterd en daarna losgelaten. Het vliegje had zijn vleugels opengeslagen en was weggevlogen alsof er niets gebeurd was. Maar de andere spinnen hadden Wilson uitgelachen.